

Múzejné noviny

VYCHÁDZAJÚ PRI PRÍLEŽITOSTI MEDZINÁRODNÉHO DŇA MÚZEÍ

HUMENNÉ, MÁJ 2007

Vihorlatské múzeum v Humennom v priebehu posledných štyroch rokov vynaložilo mimoriadne úsilie na zmenu spôsobu komunikácie s verejnosťou. Našou snahou bolo komunikovať verejnosti posolstvo o potrebnosti múzea a spoločnom ciele poznávania a tvorby histórie. Už dnes môžeme konštatovať, že aj preto naša vízia „živého – otvoreného múzea“ pevne zakotveného v širokej regionálnej pospolitosti a s orientáciou na nadregionálne, celoslovenské a medzinárodné podujatia sa ukázala životaschopnou. Dôkazom tohto tvrdenia je aj nárast počtu návštevníkov z necelej 20 tisíc v roku 2002 na viac než 35 tisíc v roku 2006.

Prirodzene, nebol to jednoduchý ani priamočiary proces. Nezaobil sa bez pochybností, uvažovania a zvažovania ako sa správne „marketingovo“ rozhodnúť a čo má byť prioritou v našej činnosti. Pri obmedzených finančných možnostiach sme sa museli spoliehať predovšetkým sami na seba. Pomáhali sme si detailným poznaním našej múzejnej reality, ale i dôvtipom, nápaditosťou a intuíciou. Snažili sme sa hľadať menej nákladné marketingové prístupy a nástroje. Stále sme však mali na zreteli tézu, že všetky marketingové aktivity by mali byť iba prostriedkom k naplneniu základných cieľov a poslania našej kultúrnej ustanovizne. Zreteľne si uvedomujeme svoje postavenie v trhovom prostredí, ale i fakt, že „úspešnosť“ múzea by sa nemala merať iba počtom návštevníkov a množstvom získaných finančných prostriedkov.

Svoju úlohu a poslanie v spoločnosti vidíme v práci s múzeami a prameňmi ako historickými dokumentmi. Pritom máme na pamäti, že niektoré z nich nemusia byť autentické, a že je možné s nimi manipulovať... ale i tento fakt je z hľadiska histórie jedinečný doklad dejinných udalostí a má svoju historickú cenu. Múzea preto hľadajú odpoveď na vzrušujúcu otázku „ako to skutočne bolo“. Tento proces objavovania privádza múzea v konfrontácii s explóziou trhového hospodárstva k poznaniu, že múzea majú jedinečný monopol - monopol poznania a vedy. Aj zodpovednosti.

Fedič
riaditeľ múzea

Nádvorie kaštieľa v Humennom a zrekonštruovaná stredoveká Studňa nádeje.

Múzejná práca je našim poslaním

Medzinárodný deň múzeí ako počtu múzejnej práci si vo Vihorlatskom múzeu v Humennom v takejto „slávnostnej“ podobe pripomíname už po 21 - krát. Počas obdobia piatich rokov vychádzajú aj *Múzejné noviny*. Napriek časovej zaneprázdnenosti a ďalším povinnostiam, ktoré s ich vydávaním súvisia sme rozhodnutí pripravovať ich aj naďalej. Chápeme to ako určitú verejnú formu sebareflexie, inventúru toho čo sme v uplynulom období dosiahli a možnosť aj takouto formou širokej verejnosti komunikovať naše zábery a prezentovať to, ako sa staráme o zverené hodnoty a plníme poslanie, ktorým nás spoločnosť poverila.

Je samozrejme, že všeobecne známe problémy, s ktorými zápasia kultúrne inštitúcie neobchádzajú ani naše múzeum. Napriek tomu môžeme minulé rok hodnotiť ako pomerne úspešný. Podarilo sa nám zvýšiť návštevnosť našej inštitúcie na najvyššiu mieru v doterajšej histórii múzea, zaznamenali sme doteraz najvyššie príjmy v oblasti vstupného i vlastných príjmov. Mimorozpočtové zdroje presiahli výšku dvoch miliónov korún. Tradičné podujatia ako Karpatská kraslica, Medzinárodný deň múzeí, Deň sv. Huberta, *Insita* a niektoré výstavné projekty sme posunuli do medzinárodnej rovi-

ny. Dobrú úroveň si udržali *Vianoce* v múzeu, *Medová nedela* i nový projekt *Návraty rodákov*. V našich galerijných priestoroch bola inštalovaná celoslovenská výstava *Výtvarné spektrum* a takýto charakter malo aj niekoľko ďalších výstav. Celkovo sme v uplynulom roku pripravili 16 veľkých múzejných výstav. Ojedinelým počínom, na ktorom múzeum participovalo bola príprava dokumentárneho filmu o rómskom holo-kauste, ktorý obsahovo vychádzal z výsledkov nášho výskumu.

Nepretržitú pozornosť sme venovali aj údržbe a obnove objektov v správe múzea (dva dobové kaštiele a areál skanzenu s rozlohou viac než tri hektáre). Rekonštrukciou najstaršieho erbu *Drugethovcov* a kamenného portálu vstupnej brány došlo k výraznému zhodnoteniu renesančného kaštieľa a všetky kamenné prvky na južnom priečeli kaštieľa získali svoju dobovú podobu. Podarilo sa nám zrealizovať aj opravu havarijného stavu balkóna na juhovýchodnom rízalite kaštieľa. Uskutočnili sme aj druhú etapu reštaurovania nástenných maľieb ornamentálnej izby v umelecko-historickej expozícii. Pokračovalo sa aj reštaurovaní historického nábytku, dobových hodín a obrazovej zbierky. Ošetrované a zakonzervované boli drevené obloženia umelecko-historickej

expozície a takmer tri stovky zbierkových predmetov. Zároveň sme začali práce na rekonštrukcii bývalého domovníckeho bytu v objekte kaštieľa.

V súčasnom období pripravujeme rozsiahlu rekonštrukciu kaštieľa, ako rozsahovo najväčšej kultúrnej pamiatky v správe múzea. Rekonštrukčné práce zahŕňajú zásahy, ktoré sa dotýkajú zlepšenia statického stavu kaštieľa, zamerajú sa na odstránenie vlhkosti vonkajších fasád budovy kaštieľa, modernizáciu elektroinštalácie, vykurovania, zabezpečovacej a požiarnej signalizácie a prestavbu vnútorného nádvoria kaštieľa.

Naďalej sa v rámci činnosti múzea venujeme aj vedecko-výskumnej, kultúrno-výchovnej, dokumentačnej, prezentačnej a metodicko-poradenskej činnosti. Pripravujeme analýzu segmentácie trhu a začíname hľadať iné zaujímavé segmenty trhu pre svoje produkty.

Pokračujeme v už začatom procese aplikácie aktívnej marketingovej stratégie, ktorá sa z roviny pasívneho očakávania návštevníka posunula do roviny jeho aktívneho vyhľadávania a oslovenia. S tým súvisí nutnosť aj v budúcnosti venovať pozornosť každej forme aktivity, ktorá by mohla prispieť k zvýšeniu záujmu verejnosti o múzejnú prácu. **Vasil Fedič**

CELOSLOVENSKÁ PREMIÉRA FILMU MA BISTEREN O RÓMSKOM HOLOKAUSTE

fa Bohunického stala predlohou k vzniku dokumentárneho filmu o rómskom holokauste. Autor svoj film Ma bisteren (Nezabudnite) nazval ťažkým albumom spomienok na udalosti, na ktoré by sme najradšej chceli

Podpredseda vlády SR Dušan Čaplovič (vpravo) a riaditeľ Vihorlatského múzea v Humennom Vasil Fedič na slávnostnej prezentácii filmu.

zabudnúť. Napriek tomu, ba práve preto veríme, že sa dostane k čo najširšiemu okruhu divákov. Z pohľadu múzejných pracovníkov vnímame tento film ako dôležitý zdroj informácií o krátkej ale ťažkej a smutnej kapitole rómskych dejín, lebo niet omylnejšieho v dejinách, ako ich nepoznať. Zároveň je tento dokument zavŕšením múzejného projektu i dokladom o poslaní múzea – ako spájať minulosť s prítomnosťou pre budúcnosť.

Premiéra dokumentárneho filmu o rómskom holokauste Ma bisteren sa konala 16. februára 2007 v priestoroch Vihorlatského múzea. Pozvanie prijali priami účastníci a aktéri dokumentu, jeho tvorcovia a producenti z košického štúdia Atarax, podpredseda vlády SR Dušan Čaplovič, poslanci NR SR Jana Vaľová a Milan Lukša, poslanci Prešovského samosprávneho kraja a ďalší hostia.

Vasil Fedič

odborní pracovníci Vihorlatského múzea v Humennom realizovali v rokoch 1998-2000 na teritóriu východného Slovenska výskumný projekt Oral History pod názvom Východoslovenskí Rómovia počas druhej svetovej vojny. Cieľom projektu bolo vyhľadávanie a zdokumentovanie osobných spomienok Rómov na tragické obdobie rokov 1939-1945.

O rok neskôr (2001) múzeum približuje výsledky výskumu v podobe knižnej publikácie Východoslovenskí Rómovia a II. svetová vojna – Svedectvá pamätníkov autora Vasila Fediča. Publikácia zachytáva autentické výpovede Rómov, ktorí prešli pracovnými jednotkami Slovenskej armády, pracovnými tábormi, zadržiavacím táborm, prežili násilné vysťahovanie mimo obcí, fyzické násilie, útrapy i smrť svojich najbližších.

Publikácia tematicky i obsahovo sa v roku 2006 pre režiséra Joze-

ZAVRŠENIE PROJEKTU VIHORLATSKEHO MÚZEA

Zo žijúcich pamätníkov sa prezentácie filmu zúčastnili (zľava) Gejza Dudi zo Slovenskej Volovej s manželkou a Bartolomej Demeter z Brekova.

S HUDBOU V SRDCI

Oddelenie rómskej kultúry je súčasťou Vihorlatského múzea 13 rokov. V jeho zbierkovom fonde sa nachádza 337 kusov zbierkových predmetov získaných kúpou i darovaním. Prvým zaznamenaným zbierkovým predmetom je drevená forma na výrobu tehál. Najzaujímavejšie sú hudobné nástroje získané priamo od výrobcu, pána Jozefa Biháriho zo Žirana (okr. Nitra). Ide o strunové nástroje s hmatníkmi ukončenými v podobe ľudských a zvieracích hláv.

Hudba je historicky najväčšou doménou rómskej kultúry. Medzi Rómami zaujímali hudobníci výsadné postavenie. Pisomné záznamy o spôsobe ich obživy pri putovaní z Indie potvrdzujú, že predkovia Rómov sa hudbou živilí už vo svojej pravlasti. Najstaršia správa o rómskom muzikantovi v Uhorsku, ktorý hral na lutne kráľovnej Beatrix, pochádza z roku 1489. V 16. storočí sa spomínajú rómski hudobníci, ktorí hrali na gitaru. Prvé rómske rodi-

ny, ktoré v 16. a 17. storočí dostali povolenie usadiť sa na okrajoch miest a dedín sa zaoberali kovčerstvom. To však nepostačovalo na ich obživu, preto už z tohto obdobia sú aj prvé písomné zmienky o rómskych hudobníkoch. V nasledujúcich storočiach sa rómske hudobné skupiny tešili veľkej obľube u uhorskej šľachty, ktorá rodiny muzikantov usadzovala na svojich pozemkoch a poskytovala im rôzne výhody. Najmä v Uhorsku a v Rusku sa stávali ozdobou šľachtických sídiel, ktoré sa bez ich hudby nezaobišli.

V súpisoch z 18. storočia sa rómski hudobníci spomínajú vo všetkých oblastiach Slovenska. Starobylé piesne si zachovali olašskí Rómovia, hudobné nástroje však nepoužívali. Na dedinách tvorila hudba doplnkový zdroj obživy, najmä v zimných mesiacoch, kedy sa konali svadby a rôzne tanečné zábavy. Rómovia si osvojili repertoár ľudových piesní miestneho obyvateľstva a

obohatili ho o svojský spôsob interpretácie. V niektorých oblastiach východného Slovenska rómske hudby prevzali úlohu nositeľov a udržiavateľov slovenského hudobného fol-

klóru. Rómski hudobníci si získali obdiv a uznanie u poslucháčov na vidieku a v priebehu 19. storočia aj v kúpeľných mestách a rekreačných strediskách.

Spomedzi rómskych hudobníkov sa na našom území preslávilo viacero vynikajúcich interpretov – Michal Barna, Cinka Panna, Jožko Piňo a v súčasnosti Ján Berky - Mrenica.

Zaujímavou postavou je rozhodne Cinka Panna. Bola to žena, krásna a odmeraná, talentovaná hudobníčka a primáška. Hrať začala ako deväťročná. Jej starý otec bol hudobníkom kardinála Imricha Čákyho. Vydávala sa veľmi mladá a s manželom a švagrami si založila husťovú kapelu. Potom už vystupovala v mužskom oblečení a s fajkou v ústach.

Cinka Panna sa objavuje v legendách, básniach a románoch. Od jej narodenia uplynulo pravdepodobne už 235 rokov. Svoje miesto našla výnimočná rómska umelkyňa aj v expozícii rómskej kultúry Vihorlatského múzea v Humennom.

Mária Drabbová

Primáška Cinka Panna.

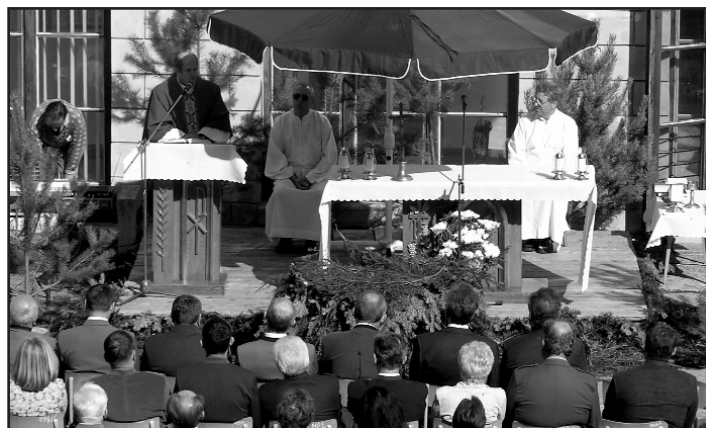
ÚSPEŠNÉ PODUJATIA A VÝZNAMNÉ NÁVŠTEVY

V rámci Pamätného dňa mesta Humenné sa 14. septembra 2006 konalo v reprezentačných priestoroch Vihorlatského múzea slávnostné privítanie čestných hostí primátorom mesta. Prvý krát sa práve na pôde Vihorlatského múzea stretli doterajší traja demokraticky zvolení prezidenti Slovenskej republiky. V spoločnom rozhovore v umelecko-historickej expozícii kaštieľa: vpravo s insígniami primátor Humenného Vladimír Kostilník, (po ľavici) súčasný prezident SR Ivan Gašparovič, riaditeľ Vihorlatského múzea Vasil Fedič, prezident Michal Kováč, prezident Rudolf Schuster.

V rámci osláv rusínskeho Nového roka (podľa juliánskeho kalendára) sa na slávnostnom stretnutí v obradnej sieni kaštieľa zúčastnili aj najvyšší duchovní predstavitelia Pravoslávnej cirkvi (sprava) Jeho Vysokopreoslavenosť Ján, arcibiskup prešovský a Slovenska, Jeho Blaženosť Krištof, arcibiskup pražský, metropolita Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku, riaditeľ Biskupského úradu, doc. Alexander Čap, Csc., prot. Mgr. Peter Humeník, správca Pravoslávnej farnosti v Humennom (prvý zľava v druhom rade).

Deň svätého Huberta na Zemplíne sa konal za účasti hostí z Čiech, Maďarska, Poľska a Ukrajiny 10. septembra 2006. Podujatie začalo svätohubertskou svätou omšou, ktorú celebroidal dekan rímskokatolíckej Farnosti všetkých svätých v Humennom JCLic Matej Babčák na nádvorí kaštieľa. Súčasťou svätohubertského dňa bola výstava Poľovnícke trofeje Zemplína, prehliadka prírodovednej expozície múzea a kultúrny program v areáli skanzenu s ukážkami poľovníckych signálov, prehliadkou psov a sokoliarstva. Na podujatí sa zúčastnilo vyše 1100 návštevníkov.

Podpredseda vlády SR Dušan Čaplovič (vľavo) a poslankyňa NR SR Jana Vaľová na výstave pod názvom Nekonečná cesta. Výstavu pripravilo Oddelenie rómskej kultúry Vihorlatského múzea ako súčasť premiéry filmu o rómskom holokauste Ma bisteren. Výstava prinášala pohľad na meniaci sa život Rómov v priebehu 20. storočia odzrkadľujúci sa v tradičnom zamestnaní, odevu i meniacej sa kultúre rómskeho etnika. Fotografický výstavný materiál poskytl Krajské múzeum Prešov, trojrozmerné zbierkové predmety v podobe remeselných nástrojov a obrazov rómskych autorov pochádzali zo zbierkového fondu Oddelenia rómskej kultúry Vihorlatského múzea.

Členovia Občianskeho združenia Priatelia múzy z Michaloviec medzi deťmi počas divadelného predstavenia Rozprávkové Vianoce v priestoroch umelecko-historickej expozície múzea v rámci podujatia Vianoce v múzeu.

Z ČIAROSTI GALERIJNÉHO ODDELENIA

Od svojho vzniku sa galerijné oddelenie Vihorlatského múzea zaoberá výstavnou, kultúro-výchovnou, publikačnou a reštaurátorskou činnosťou. Pripravuje výstavy domácich i zahraničných autorov a vo svojej kartotéke sústreďuje informácie o živote a diele umelcov z nášho regiónu, ktoré zároveň sprístupňuje verejnosti.

Počet exponátov v zbierkovom fonde galerijného oddelenia prevyšuje 1200 kusov predmetov výtvarného i úžitkového umenia. Okrem vzácných historických obrazov a plastik, veľkú časť zbierky predstavuje dar národného umelca Oresta Dubaya (rodáka z regiónu) - grafika, maliara, ilustrátora, významnej osobnosti zakladateľskej generácie slovenskej grafiky, ktorého meno nesie galerijná sieň múzea. Galerijné oddelenie vlastní aj obrazy ďalších známych predstaviteľov slovenskej výtvarnej moderny, ako Borecký, Čabala, Karaman, Klimčák, Kresila, Šafranko a ďalších.

V posledných troch rokoch zaznamenávame zvýšený záujem návštevníkov o výstavy výtvarného

umenia prezentujúce tvorbu výtvarníkov, ktorí sa v regióne narodili, pôsobia alebo pôsobili. Taktiež došlo k rozšíreniu výstav múzejného charakteru a vo výstavnom programe múzea dominovali výstavy pripravované odbornými pracovníkmi z vlastných zbierkových fondov. S veľkou odozvou u verejnosti sa stretla súťažná výstava o najkrajšiu kraslicu - KARPATSKÁ KRASLICA, ktorá za posledné štyri roky získala medzinárodný charakter. Oblúbenými sú aj ďalšie tradičné a veľmi atraktívne podujatia, ako je medzinárodný rezbársky pleť neprofesionálnej výtvarnej tvorby VÝTVARNÉ SPEKTRUM. Ich účelom je napomáhať rozvoju

Na výstave z tvorby akademických maliarov Zoltana Palugyaya a Júliusa Kerna.

osobnosti, zvyšovať osobnú kultúru jedinca prostredníctvom výchovy k estetickým a etickým hodnotám, aktivovať a podporovať kvalitu a žárovú bohatosť amatérskej a insitnej výtvarnej tvorby.

V priebehu osemnástich rokov

svojej existencie galerijné oddelenie zrealizovalo viac než dvesto výstav a i v budúcnosti chceme pokračovať v nastúpenom trende pripraví pre návštevníkov čoraz zaujímavejšie a atraktívnejšie výstavy. **Lucia Zeleňáková**

Prezentácia veľkonočných kraslíc a rôznych techník ich zdobenia v rámci medzinárodnej výstavy Karpatská kraslica prekročila v tomto roku pomyselný jubilejný prah pätnásteho ročníka.

Genéza vzniku tohto podujatia má korene v samotnom našom múzejnom poslaní - skúmať, uchovávať a prezentovať hmotné doklady o vývoji človeka a prostredia, za účelom štúdia, výchovy a potešenia. Keďže pôsobíme v regióne, v ktorom sa od nepamäti zdobili kraslice, zrodila sa myšlienka organizovať súťažno-predajnú výstavu veľkonočných kraslíc.

KARPATSKÁ KRASLICA

Už prvý ročník vystavených kolekcií od dvadsiatich šiestich autorov videli stovky nadšených návštevníkov. Rokmi o túto výstavu narastal záujem ako návštevníkov, tak aj tvorcov kraslíc. Celkovo sa na výstavách zúčastnilo 167 ľudových tvorcov zo Slovenska ale aj zahraničia, ktorí sa prezentovali širokou škálou techník zdobenia. Inštalovaných bolo vyše 9000 kraslíc, ktoré si v múzeu prezrelo takmer 30 tisíc návštevníkov. Naše kraslice putujú ako suveníry a symboly nášho regiónu do ďalekých zámorských krajín, ako spomienkové predmety zobia okrem iných aj priestory prezidentského paláca i vatikánskej pracovne Jeho Eminencie Jozefa kardinála Tomku.

Nové symbolické posolstvá získali kraslice a novú dimenziu dosiahla aj celá výstava v roku 2004, kedy predovšetkým myšlienkovito ale i hmotne prekročila hranice Slovenska a stala výstavou s medzinárodným rozmerom a poslaním. Karpatská kraslica sa stala symbolom nových cezhraničných kontaktov, väzieb a priateľstiev. V tomto trende chceme pokračovať aj naďalej a veríme, že už v budúcich ročníkoch sa v našich výstavných priestoroch objavia čoraz početnejšie kolekcie kraslíc nielen zo Slovenska, Ukrajiny, Poľska, Maďarska, ale aj z Rumunska a Českej republiky. **Vasil Fedič**

Reštaurátorka jediného špecializovaného Múzea kraslíc vo svete z Ukrajinskej Kolomyji počas ukážky reštaurovania kraslíc.

OCENENIE PRE MIKULÁŠA KLIMČÁKA

Pri príležitosti životného jubilea bol majster Mikuláš Klimčák menovaný rytierom Radu sv. Silvestra, pápeža. Ocenenie majstrovi prostredníctvom vладыky ThDr. Jána Babjaka prešovského eparchu 16. decembra 2006 udelil Svätý Otec Benedikt XVI. Ide o najvyššie ocenenie, ktoré katolícka cirkev udeľuje laikom. Svätá stolica tak ocenila celoživotné dielo Mikuláša Klimčáka, ktoré ďaleko presahuje hranice Slovenska.

Mikuláš Klimčák (vľavo) preberá ocenenie z rúk vладыky ThDr. Jána Babjaka prešovského eparchu. (foto: B. Voroňak)

Rytiersky rad založil pápež Gregor XVI. v roku 1841 na počesť svätého Silvestra I, pápeža (314 - 335) ako ocenenie tých, ktorí sa zaslúžili o dobro a rast cirkvi.

MIKULÁŠ KLIMČÁK sa narodil 16.11.1921 v Humennom. Základným faktorom umeleckého formovania v úzkej symbióze s vlastným hlbokým kresťanským svetonázorom bolo štúdium na výtvarnom oddelení Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave u M. Schurmannu a J. Kostku (1943-1945) a najmä svetovo orientovaná pražská kultúrna atmosféra na Vysokej škole umeleckého priemyslu v Prahe, kde študoval u profesorov F. Tichého a J. Nováka (1945-1948). Dva roky pôsobil na východnom Slovensku. V roku 1950 sa natrvalo usadil v Bratislave, kde žije a pracuje dodnes. Jeho umeleckým ťažiskom je takmer

výlučne monumentálno-dekoratívna tvorba v celej širokej škále techník - od tkanej a viazanej tapisérie, art-protisu, textilnej koláže a aplikácie, cez vitráž a gubu k štukolustru, mozaike, betónovým a kovovým reliéfom a dreveným plastikám. V komornej tvorbe dáva prednosť ikonám, maľbe temperou, akrylom, lavírovanej kresbe a drobnej grafike.

Mikuláš Klimčák celý svoj život zasvätil sakrálnemu umeniu. Vo svojej tvorbe uplatňuje najmä cyrilometodskú tému a etiku mýtov o svätcoch a iných Kristových nasledovníkov. Patrí k umelcom, ktorí čerpajú z rýdzich slovenských zdrojov, z dôkladnej znalosti slovenskej písomnosti, z histórie kresťanstva slovenských národov i z maľby kresťanstva východného obradu.

Lucia Zeleňáková

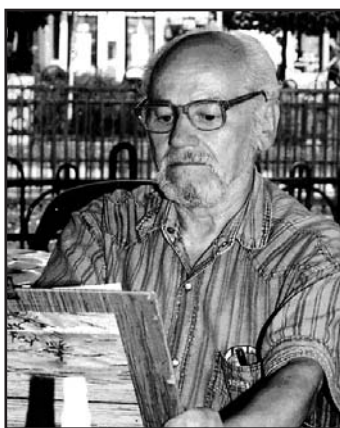
ODJŠIEL MAJLAR JURAJ KRESILA

Dňa 22. marca 2007 nedožívúc 75 rokov nás všetkých v Prešove náhle opustil dlhoročný pedagóg, akademický maliar, docent Juraj Kresila. Do povedomia širokej verejnosti sa Juraj Kresila zapísal ako umelec, ktorý vyše 45 rokov aktívne vplýval na formovanie výtvarného umenia na východe Slovensku a veľkou mierou i v našom regióne.

Juraj Kresila sa narodil 13. apríla 1932 v dedine Michajlov neďaleko Sniny. Po oslobodení v roku 1945 navštevoval ruskú meštiansku školu v Snine. Neskôr začal študovať na štátnej umelecko-priemyselnej škole Dr. Z. Nejedlého v Zlíne a pokračoval na UMPRUM-e v Uherskom Hradišti (ČR, 1951 - 1955). Vysokoškolské štúdium absolvoval na Vysokej škole výtvarného umenia v Bratislave pod vedením prof. Dezidera Millyho a Jána Želibského (1955 - 1961).

Od absolutória v roku 1961 Juraj Kresila trvalo žil v Prešove. Svoju pedagogickú činnosť začínal na prešovských vysokých školách, Pedagogickej a Filozofickej fakulta (1961 - 1978). V roku 1978 sa na základe konkurzu stal pedagógom na svojej alma mater - Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave, na ktorej ako docent pôsobil do roku 1990. V tom istom roku odchádza do dôchodku a vracia sa do Prešova.

Jeho celoživotná umelecká tvorba spočívala vo figurálnych kompozíciách na rôzne motívy. Bol majstrom v portrétnej a krajinkárskej tvorbe s dôrazom na farbu a kontúru. Je autorom viacerých monumentálno-dekoratívnych prác v architektúre (Prešov, Humenné, Snina, Svidník a ďalšie),

venoval sa aj knižnej grafike a ilustráciám. Vystavoval doma (Trenčín, Humenné, Svidník, Bratislava) i v zahraničí (Nemecko, Rakúsko, Švajčiarsko, USA). Z nosných umeleckých diel treba spomenúť diela pod názvom U nás v Michajlove, Zasnežené strechy, (1973), Dedinský motív, Cigánka, (1978) Cesta do Michajlova, V Starine (1980). Olejomaľba pod názvom S kolískou (1961) je dnes majetkom Vihorlatského múzea v Humennom.

Juraj Kresila bol maliar - patriot s mimoriadnym vzťahom k svojmu rodnému kraju a jeho okoliu, predovšetkým k Michajlovu, Snine, Humennému a Nechvalovej Polianke, rodisku manželky. Za zásluhy o rozvoj školstva a kultúry rodného kraja sa akademický maliar, docent Juraj Kresila v roku 2004 stal laureátom Ceny predsedu Prešovského samosprávneho kraja.

Češť Vašej pamiatke, majstre!

Výstava národného umelca Ukrajiny Andreja A. Kocku otvorila pred vyše 20. rokmi priestor pre intenzívnu spoluprácu Vihorlatského múzea a Zakarpatskej organizácie Národného zväzu umelcov Ukrajiny. Odvtedy sme v spolupráci s partnerskými kultúrnymi inštitúciami Zakarpatskej Ukrajiny predstavili v našich galerijných priestoroch desiatky ukrajinských výtvarných umelcov. V posledných rokoch sa naša spolupráca prehĺbila aj vďaka záujmu a podpore zo strany Generálneho konzulátu Ukrajiny so sídlom v Prešove.

ŠTETCOM CEZ HRANICE

Spomedzi množstva nezabudnuteľných výstav rezonujú dojmy z reprezentatívnej výstavy zakladateľov zakarpatskej školy výtvarného umenia, národných umelcov Ukrajiny Erdelyho a Bokšaja, ktorú pripravilo naše múzeum v spolupráci so Štátnou galériou v Užhorode. Osobitný význam v sebe niesol projekt a výstava Pocity 5+1, v rámci ktorej sa pred jedenástimi rokmi predstavili zakarpatskí umelci ako Taras Danylyč, Zoltan Myčka, Vasil' Beca, Vladimislav Habda, Volodymyr Pavlyšyn a Alexander Pazuchanič. V posledných rokoch prezentovalo múzeum tvorbu známych autorov, ako Vasila Gangura, Ludmily a Bohdana Koržovych, Odarky Dolhoš, Vasil'a Svaljavčyka a Tarasa Usyka.

Posledná výstava bola pripravená pri príležitosti 60. výročia vzniku Zakarpatskej organizácie národného zväzu umelcov Ukrajiny. Na jej prípravu participoval Generálny konzulát SR v Užhorode, Generálny konzulát Ukrajiny v Prešove a zakarpatská organizácia Národného zväzu umelcov Ukrajiny. Výstava predstavovala tvorbu 52 zakarpatských maliarov a sochárov. Kolekciu tvorilo celkom štyridsať dva maliieb a dvanásť plastík. Obsahovo vychádzala výstava z tradícií Zakarpatskej školy výtvarného umenia, ale prezentovala aj súčasné smerovanie výtvarnej tvorby zakarpatských umelcov v oblasti postmoderny a abstrakcie. Podľa ohlasov odbornej i laickej verejnosti bola výstava označená ako sviatok výtvarného umenia na hornom Zemplíne. Pre nás aj impulzom k ďalšej spolupráci.

Vasil Fedič

KALENDÁRIUM KULTÚRNYCH PODUJATÍ

Máj - december 2007

VÝSTAVY

Súčasná karpatská ikona
20. 5. - 30. 6. 2007

Historické žehličky
20. 5. - 30. 6. 2007

INSITA 2007
7. 7. - 30. 8. 2007

Výtvarné spektrum 2007
14. 9. - 30. 10. 2007

Michal Kováč
- výstava fotografií
7. 11. - 30. 11. 2007

Nostalgia kuchyne
7. 12. 2007 - 15. 1. 2008

Ľudová architektúra regiónu
1. 5. - 30. 9. 2007

Z národopisných
zbierok múzea
1. 6. - 31. 8. 2007

Z numizmatickej
zbierky múzea
10. 9. - 26. 9. 2007

Jeleň - kráľ lesov
4. 9. - 23. 10. 2007

PODUJATIA

Medzinárodný deň múzei
20. 05. 2007, 12.00 - 18.00
Kaštieľ v Humennom
Expozícia ľudovej
architektúry a bývania VM

INSITA 2007
rezbársko - výtvarný plenér
s medzinárodnou účasťou
15. 7. - 22. 7. 2007
Expozícia ľudovej
architektúry a bývania VM

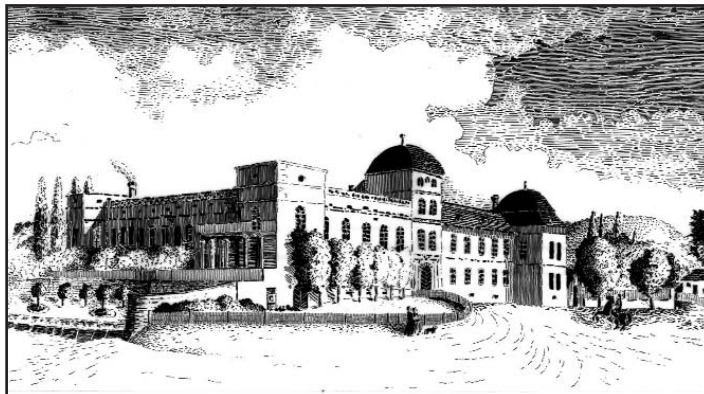
Medová nedeľa
22. 7. 2007, 14.00 - 18.00
Expozícia ľudovej
architektúry a bývania

Kultúrne leto
/Rómska nedeľa, koncertné popoludnie/
júl - august
Kaštieľ v Humennom
Expozícia ľudovej
architektúry a bývania VM

Deň sv. Huberta na Zemplíne 2007
9. 9. 2007, 9.00 - 17.00 hod.
Kaštieľ v Humennom
Expozícia ľudovej
architektúry a bývania VM

Vianoce v múzeu 2007
5. 12. 2007 - 31. 12. 2007
Kaštieľ v Humennom

DEBUT VÝTVARNÍKA

Perokresba Ivana Gubíka podľa prvej dochovanej podoby renesančného kaštieľa.

V rámci prezentácie tvorby autorov nášho regiónu sa koncom minulého roka vo výstavných priestoroch Vihorlatského múzea v Humennom predstavil Ivan Gubík prostredníctvom výstavy pod názvom IVAN GUBÍK - VÝBER Z TVORBY A REŠTAUROVANIA.

Ivan Gubík (1958) sa narodil v Pichnom. Ľudovú školu umenia navštevoval v Snine, stredoškolské vzdelanie získal na Strednej umelecko-priemyselnej škole v Koši-

ciach, kde sa venoval štúdiu grafiky. V 80 - tych rokoch pracoval v Múzeu ukrajinskej kultúry vo Svidníku a v Osvetovom stredisku v Humennom ako grafik. Od roku 1998 pôsobí vo Vihorlatskom múzeu ako odborný pracovník - reštaurátor. Autor sa počas debutovej výstavy predstavil sériou komorne ladených prác z oblasti rôznych tematických žánrov a technik - maľby, grafiky a najmä akvarelu.

Lucia Zeleňáková

REŠTAVRATORSKÉ PRÁCE V OBJEKTE KAŠTĽEA

Humenský kaštieľ patrí od svojho vzniku k výrazným dominantám mesta Humenné. Jeho dnešná podoba rešpektuje z pohľadu architektúry pseudobarokový vzhľad, ktorý budova získala v druhej polovici 19. storočia počas veľkej prestavby iniciovanej vtedajšími majiteľmi Andrássyovcami.

Posledná rekonštrukcia kaštieľa sa uskutočnila v rokoch 1964 - 1972. Odvtedy boli na budove realizované iba nevyhnutné opravy a údržby. V snahe zachovať kaštieľ v čo najvernejšej historickej podobe a uchovať objekt aj naďalej ako významnú historickú dominantu mesta, prišlo do Vihorlatského múzeu k postupnej celkovej oprave a reštaurovaniu historicky najcennejších artefaktov. V roku

2006 započalo múzeum v spolupráci s odborným reštaurátorským tímom práce na reštaurovaní troch zo štvorice historických erbov umiestnených na priečelí kaštieľa.

Najstarším z erbov, ktorých vyobrazenie tvorí exteriérovú výzdobu humenského kaštieľa je erb rodu Drugeth. Jeho reštaurovanie sa vykonalo v prvých mesiacoch roku 2007. Drugethovi boli staviteľmi humenského kaštieľa, ktorý v čase svojho vzniku predstavoval klasickú renesančnú stavbu s ústredným dvorom, nárožnými vežami a vežou nad vstupom. Stavbu dokončili okolo roku 1641 za Jána IX. Drugetha. Významným a záverečným staviteľským počínom bolo umiestnenie vlastného rodového znaku - erbu rodu Drugeth na priečelí budovy kaštieľa.

Na starých listinách sa dochovalo niekoľko variant druhetovského erbu. Najvyvinutejšiu podobu, bez jediného úpadkového symbolu, nájdeme na listinách Juraja II. z obdobia rokov 1602 - 1612 adreso-

vaných Jurajovi Thurzovi. Farebné prevedenie erbu je nasledovné: na červenom štíte je zelené brvno a na ňom tri zlaté spony, v hornom poli štítu sú štyri a v dolnom tri čierne drozdy. Klenot tvoria dve orlie krídla (pravé čierne, ľavé červené), na ktoré je prenesené štítové znamenie. Drozdy sú v klenote zlaté, prikrývadlá sú zlato-čierne a zlato-červené.

Z tejto podoby sme vychádzali aj pri príprave návrhu na reštaurovanie. Reštaurátorský prieskum potvrdil zlý stav a minimálnu čitateľnosť originálu. Preto bol rozhodnutím Krajského pamiatkového úradu v Prešove pôvodný erb z priečelia budovy demontovaný. V ateliéri realizátora prác akad. sochára Martina Kutného bol očistený od pevných a viazaných depozitov, odstránené boli sekundárne tmely a kamenná hmota bola odsolená a petrifikovaná. Na základe historických prameňov a pôvodného erbu bol potom vytvorený jeho model a forma. Odliatok bol následne prenesený do kamennej hmoty (kralický pieskovec) a osadený na priečelí kaštieľa. V závere reštaurátorských prác nasledovalo výtvarné scelenie, retuš a hydrofobizácia kamennej hmoty. Originál erbu je uložený v depozitári Vihorlatského múzea.

Ďalším artefaktom, ktorý prešiel úpravami bol kamenný portál vstupnej brány. Po vykonaní realizácii prvotného reštaurátorského prieskumu bol portál očistený od pevných a viazaných depozitov a odstránené boli sekundárne

Reštaurovanie erbu Drugeth na priečelí kaštieľa.

Reštaurovanie portálu na južnej strane kaštieľa.

cementové tmely. Kamenná hmota bola odsolená a následne petrifikovaná. Poškodené časti boli vyvložkované. V ďalšej fáze nasledovali modelárske práce, výtvarné scelenie a retuš, ako aj hydrofobizácia kamennej hmoty. Obnovený bol aj prvý nástupný stupeň, na výrobu ktorého sa použil kralický pieskovec.

Kamenárske práce realizovala firma BARDEO - akademický sochár Martin Kutný z Bardejova. Všetky exteriérové reštauračné práce prebiehali za mimoriadneho záujmu verejnosti. Druhá etapa prác prebiehala už v interiéroch priestoroch kaštieľa. Treba zdôrazniť, že realizácia týchto odborne a finančne náročných činností bola možná iba vďaka finančnej podpore Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a vlastným príjmom múzea.

Ivana Strakošová

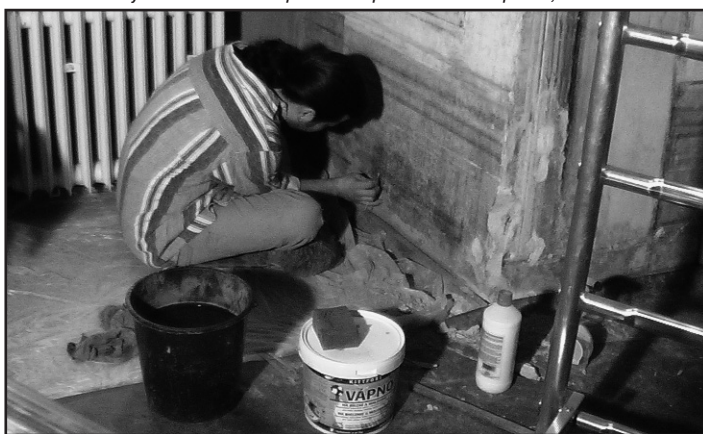
ORNAMENTÁLNA IZBA V PŮVODNEJ HISTORICKEJ PODOBE

Najvýznamnejším zachovaným artefaktom humenského kaštieľa z obdobia jeho neskorobarokovej úpravy v rokoch 1770-1775 sú nástenné iluzívne maľby na jeho prízemí. Maľby sú pomerne ojedinelým a umelecky cenným dokladom neskorobarokového maliarstva. Ich autorom je pravdepodobne Martin Johann Schmidt (1718-1801), zvaný Kremerschmidt, ktorý pôsobil v službách Csákyovcov, vtedajších majiteľov kaštieľa, v období druhej polovice 18. storočia.

Nástenné maľby sa zachovali v štyroch prizemných miestnostiach kaštieľa, z ktorých dve múzeum už zreštaurovalo prostredníctvom vtedajších štátnych reštaurátorských ateliérov v Bratislave, stredisko Levoča v rokoch 1993 a 1996. Všetky nástenné maľby boli mechanicky poškodené a extrémne zasolené, čím dochádzalo k narušeniu súdržnosti omietkových vrstiev, ako aj poškodeniu farebných vrstiev nástenných malieb.

Prvá etapa interiérovo reštaurátorských prác bola zameraná na zistenie stavu a stupňa zachovania pôvodnej maľby v jednej z izieb, v takzvanej ornamentálnej izbe. Ornamentálna izba má steny a stropy zdobené striedajúcimi sa rastlinnými a architekto-

nickými prvkami vytvorenými do priestoru a na ploche. Na stenách sú zároveň vyobrazené iluzórne rámy dverí s bohatými štítnymi zdobenými kartušou a volútami a hlavne rámy s preveseným festónom pre portréty členov rodiny. Prieskumné práce

Reštaurovanie ornamentálnej izby v umelecko-historickej expozícii.

vykonával už v roku 2005 Pamiatkový úrad SR, Oblastný reštaurátorský ateliér Levoča. V súčasnosti pristúpilo múzeum, na základe predošlých reštaurátorských prieskumov k odkrývaniu primárnej maliarskej

vrstvy. Práce prebiehali v januári až marci tohto roka. Pri odstraňovaní premaľby (pravdepodobne zo 60-tich rokov minulého storočia) postupovali reštaurátori s mimoriadnou trpezlivosťou a opatrnosťou. Ručne, pomocou skalpelov, škrabiek a brús-

nej vaty odkrývali jasné farebné odtiene pôvodnej geometrickej i kvetinovej výzdoby. Paralelne s odkrývaním pôvodných vrstiev prebiehala postupne aj konsolidácia omietky hĺbkovou injektážou a

obnovenie spojiva v narušenej hmote omietky. Extrémne poškodené plochy a okraje pôvodnej omietky boli upevnené na murivo. Poslednou pracovnou fázou bola plošná konsolidácia a fixácia odkrytej primárnej vrstvy s neskorobarokovou maliarskou výzdobou.

Výsledky potvrdili vysokú výtvarnú kvalitu originálu, ktorú už naznačovali aj sondy z roku 2005. Reštaurovaná maliarska vrstva pozostáva z dvoch kompozičných riešení, ozdobných iluzívnych nik ohraničených perlomcom a iluzívneho orámovania zrkadiel alebo obrazov, obe sú však jednou autorskou vrstvou. Zároveň boli objavené aj ďalšie tri staršie sekundárne zamurované vstupy na severnej stene miestnosti.

Reštaurátorské práce boli vykonané na vysokej kvalitatívnej úrovni pod vedením reštaurátora, akademického maliara Mgr. Petra Gomboša. Ďalšia etapa úprav nástenných malieb bude pokračovať až po odstránení statických porúch na budove kaštieľa. Projekt reštaurátorských prác v objekte kaštieľa bol zrealizovaný vďaka vlastným zdrojom a príspevku, ktorý získalo múzeum v rámci grantového programu Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“.

Ivana Strakošová

Vrámci exteriérových úprav kaštieľa a blízkeho okolia, ktoré prebiehajú súbežne s mestským projektom revitalizácie parku, usiluje múzeum o estetické doriešenie vstupnej časti múzea. Ide o objekt bývalého padacieho mosta nachádzajúceho sa v bezprostrednej blízkosti vstupnej brány kaštieľa.

STREDOVEKÝ PADACÍ MOST PRJ KAŠTIEĽI

Pôvodný padací most je súčasťou vstupnej časti kaštieľa, ktorý stojí podľa dobových záznamov na mieste stredovekého vodného hradu, ako jednoduchej vežovitej stavby obohnanej vodnou priekopu. Hoci pôvodný vzhľad a konštrukciu mosta dnes už nepoznáme a o jeho šírke môžeme iba približne tvrdiť, že siahala 6 metrov od brány (podľa výsledkov zisťovacieho výskumu z roku 2006), ponúka sa nám možnosť vybudovať aspoň jeho kópiu. Ako pomôcka pri rekonštrukcii pôvodného padacieho mosta, by okrem iného, mohli slúžiť aj existujúce mohutné reťaze, ktoré zrejme už od dávna plnili len estetickú funkciu. Na druhej strane sa však iba málokto historická budova na Slovensku môže pochváliť ich existenciou.

Konkrétny návrh si vyžaduje riešenie viacerých otázok. Rozmery mosta by mali byť 390 x 390 (max. 480) cm so zachovaním mierneho sklonu. Uloženie konštrukcie na betónový panel, ktorý tvorí dnešný „most“ by vyriešil statiku a predĺžil jeho životnosť odvádzaním vody. Vyčistením priestoru pod mostom by vznikol zaujímavý pohľad. Pre umocnenie estetického vzhľadu sa ako materiál na jeho stavbu ponúka len drevo, napríklad dub. Dostatočne hrubé dosky (najmenej 5 cm) uložené v smere východ západ po krajoch spevnia hranoľy, ktoré budú zároveň slúžiť aj na upevnenie reťazí. Pretože pôjde o drevo, dôležitý bude dôkladný izolačný náter proti vlhkosti.

Je však samozrejmé, že všetky naše návrhy je potrebné konzultovať s Krajským pamiatkovým úradom v Prešove, ktorý podľa doterajšieho svojho vyjadrenia nemá námietky proti takému riešeniu. Na záver môžeme s určitou konštatovať, že ide o predstavu padacieho mosta blízku historickému použitiu a preto pre každého návštevníka rozhodne atraktívnu.

Vladimír Thomka

REMESLÁ AKO KULTÚRNE DEDIČSTVO

Tradičné ľudové remeslo patrí medzi tie prejavy spôsobu života našich predkov, ktoré mali pri uspokojovaní ich materiálnych a životných potrieb (popri staviteľstve) jedno z rozhodujúcich postavení. Remeslo naplnilo praktické potreby človeka a bolo zároveň aj výrazovým prostriedkom jeho vnútorného sveta a umeleckého citenia vo vzťahu k svojmu okoliu.

Čo však s tradičnými kultúrnymi hodnotami, ktoré sa pre nás nestali súčasťou životného štýlu. Tie sa usilujeme vnímať ako kultúrne dedičstvo, ktoré spoluvytváralo spôsob života a kultúru vlastného regiónu. Vnímať ich z pohľadu historického odkazu, ktorým sa toto kultúrne dedičstvo v podobe tradičných remeselných činností prihovára súčasníkom.

Výrobky a predmety širokej spoločnej potreby našich predkov sa následne ponúkali na trhoch a jarmokoch. Na jarmokoch sa stretávali ľudia z blízkeho i ďalekého okolia. Bolo to miesto výmeny najnovších informácií, skúseností ale i priateľských stretnutí. Trhy a jarmoky, ako jeden z vonkajších vplyvov, spätne pôsobili na rozvoj ľudovej kultúry a inováciu remeselných výrobných postupov s výrobkami iných centier mimo regiónu.

Z dnešného pohľadu to môžeme považovať skôr za reminiscenciu. Návrat k tradičným remeslám sa dnes stáva predmetom rozvoja turistiky a cestovného ruchu, prípadne prezentáciou ľudových,

ešte udržiavaných a oživených remesiel v aktivitách kultúrnych inštitúcií. O takúto prezentáciu a podporu ľudových remesiel sa už vyše dvadsať rokov usiluje aj Vihorlatské múzeum v Humennom

v rámci organizovania rôznych kultúrnych podujatí. Len v rámci programu Medzinárodného dňa múzei, kedy sa do skanzenu prichádzajú predstaviť tvorcovia ľudovej umeleckej výroby, stretli sa tu s diváckym záujmom kováči, korytári, košíkari, rezbári, tkáčky, čipkárky, hrnčiari, povrazníci, umeleckí rezbári, výrobcovia hračiek, pernikári, včelári, chovatelia koní, sokoliari, ľudoví maliari, výrobcovia kožených výrobkov, šperkári, zvonkari, vyšivkárky, lanári a

mnohí ďalší. A prirodzene nemožno opomenúť ani nositeľov ľudovej umeleckej tvorivosti, spevákov, tanečníkov a hudobníkov. Niektoré z týchto remeselných tradícií sú na ústupe, niektoré takmer už zanikajú, avšak v prípade niektorých zaznamenávame vo verejnosti zvýšený záujem a to nás múzejných pracovníkov napína spokojnosťou s významom a zmyslom našej práce.

Ján Lukáč

Ukážka hrnčiarskeho remesla počas Dňa múzei v areáli skanzenu v Humennom.

FRAGMENT LESNEJ ŽELEZNIČKY V LESOPARKU V HUMENNOM

Zaujímavé a vzácné z pohľadu územnej pôsobnosti Vihorlatského múzea považujeme v historickej krajinej štruktúre nášho regiónu technické pamiatky, akými boli vodné mlyny a lesné úzkokoľajné železničky. Dnes nám železničky pripomínajú už iba torzá násypov a premostenia v niektorých dolinách, i keď ich pozostatky ešte donedávna existovali v obciach Kamienska a Kamenica nad Cirochou.

Ťažba a spracovanie dreva patrilo od nepamäti k hlavným zdrojom obživy obyvateľov našich hôr. Zvýšené požiadavky spracovateľov dreva na začiatku 20. storočia vytlačili tradičnú dopravu dreva (splavovanie, sťahovanie koňmi) a umožnili výstavbu jediného skutočne efektívneho dopravného

systému – lesnej železnice. Priekopníkom v ich výstavbe sa stal rodák zo Studenca pri Prostějove Ing. Jozef Opletal, ktorý prvú takúto železnicu postavil v službách Grécko – orientálneho náboženského fondu v Černovciach na Bukovine (Ukrajina) v roku 1888.

V našich lesoch bola v roku 1894 daná do prevádzky lesná železnica v Remetských Hámroch. Jej staviteľom bol gróf Károlyi a viedla severozápadne od obce a končila sa 400 m západne od Morského oka. Po zlikvidovaní lesa holorubom ju presunuli a končila severne od Morského oka. Do svalu ťahali vagóniky kone, dole sa spúšťali gravitačne. Na trase brzdili pomocou drevených kolíkov. Neskoršia majiteľka Vanderbiltová dala upraviť jeden z vagónikov pre hostí ako výhľadový. Lesnú železnicu zrušili v rokoch 1968 – 1970.

V lesoch v okolí Uble bola postavená lesná železnica na kónsky a neskôr na parný pohon už v roku 1902. Bola dlhá 10,5 km, mala rozchod 700 mm a 10 vagónov. Po prechode na paru viedla lesmi nad obcou Ruská Bystrá a pokračovala ponad

Hrabovú Roztoku, Strihovce a Ladomírov smerom ku Kolonici, Stakčínu a končila v Snine.

V najvýchodnejšej časti regiónu v oblasti Uliča bolo postavených viacero lesných železníc, ktoré boli v prevádzke do skončenia 2. svetovej vojny. Ďalšia úzkokoľajná železnica (v prevádzke medzi rokmi 1912 – 1952) bola postavená v Stakčine, v doline Krosná smerom k stanici v Koškovciach, v doline Iľovnice do Adidoviec, zo Zubného do Udavského, od poľských hraníc do Osadného a Papína. Drevo z havajskej doliny sa zväžalo po 20 km dlhej úzkokoľajke do Medzilaboriec.

Je len na škodu, že sa tieto technické pamiatky nezachovali. V období po 2. svetovej vojne ich vytlačili modernejšie techniky a mechanizmy. Dnes môžeme iba konštatovať, že sa podcenil historický význam lesných železníc. Pri dnešnom rozvoji cestovného ruchu by určite boli veľkým prínosom, pretože historická krajinná štruktúra sa neustále znižuje a návštevníkom ponúka čoraz menej svedectiev o minulosti nášho regiónu. Preto sa Vihorlatské múzeum nezdáva myšlienky vybudovať v blízkosti skanzenu v príhľom lesoparku fragment lesnej železnice a zdokumentovať vo forme expozície život a prácu lesných robotníkov.

Ján Lukáč

Zväžanie dreva úzkokoľajkou z uličských lesov.

INSITA 2006

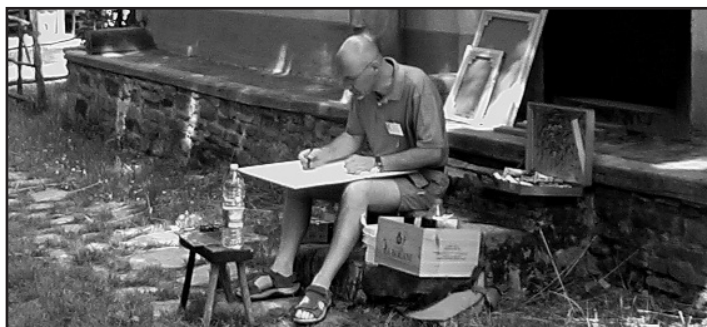
V spolupráci s Vihorlatským osvetovým strediskom sa v areáli skanzenu konal II. ročník medzinárodného výtvarného plenéra INSITA 2006. Podujatia sa zúčastnilo devätnásť insitných umelcov zo Slovenska, Maďarska, Poľska a Talianska. Výtvarné diela, ktoré počas týždenného pobytu účastníkov plenéra vznikli, venovali autori galérii insitného umenia, ktorú Vihorlatské múzeum zriadilo priamo v areáli skanzenu.

Poľská rezbárka Wanda Walczaková počas tvorby drevenej plastiky nazvanej Sen.

Maďarský rezbár Istvan Kiss, autor plastiky Svätý Štefan.

Insitný maľar Guido Vedovato z Talianska počas tvorby diela Don Quijote (olej, plátno).

Najstarší účastník INSITY 2006 rezbár Michal Hutník zo Starej Ľubovne, autor drevenej plastiky Jánošíka.

Program MDM 20. 5. 2007

v kaštieli

13.00 hod.

Slávnostné otvorenie Dňa múzeí

13.00 - 17.00 hod.

Rozprávkové bytosti v kaštieli
OZ Priatel'ia múzy Michalovce

15.00 hod.

Koncertné vystúpenie žiakov ZUŠ v Humennom

18.00 hod.

Skupina historického šermu VIKOMT Snina

13.00 - 18.00 hod.

Prehliadka expozícií a výstav:

Umelecko – historická expozícia
Prírodovedná expozícia
Z dejín Rómov na Slovensku
Z histórie mesta Humenné

Súčasná karpatská ikona

tvorba autorov Karpatského eurorégiónu

Historické žehličky

súkromná zbierka M. Kurkina

v skanzene

13.30 hod.

Pravoslávna bohoslužba v chráme sv. Michala Archanjela

13.00 - 18.00 hod.

Prehliadka Expozície ľudovej architektúry a bývania
Ukážky ľudovej umeleckej výroby
Rekreačné jazdenie na koňoch Štefan Barančík – Kamenica n/Cir.

16.00 hod.

Kale jakha detský súbor CVČ Humenné
ZŠ Podskalka

16.30 hod.

Folklórny súbor ROVINA Dlhé Klčovo

VIHORLATSKÉ MÚZEUM V HUMENNOM

Námestie slobody 1, 066 18 Humenné
tel.: 057 / 775 3176, tel./fax: 057 775 2240

E-mail: sekretariat@muzeumhumenne.sk, www.muzeumhumenne.sk

RÁVŠTEVRÉ HODINY

Počas sezóny (1.5. - 31.10)

Kaštieľ: Pondelok - Piatok 9.00 - 18.00 hod.
Sobota - Nedela 14.00 - 18.00 hod.

Skanzen: Pondelok - Nedela 9.00 - 18.00 hod.

Mimo sezóny (1.11 - 30.4)

v pracovných dňoch od 8.00 do 15.30 hod

MÚZEJNÉ NOVINY - Vydalo VIHORLATSKÉ MÚZEUM V HUMENNOM pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí v máji 2007. Redakčná a grafická úprava: Mgr. Vasil' Fedič, riaditeľ múzea. Sadzba Peter Farkaš. Tlač: Tlačiareň BURAL, Jovsa. NEPREDAJNÉ.